

HOST

Finský
bestseller

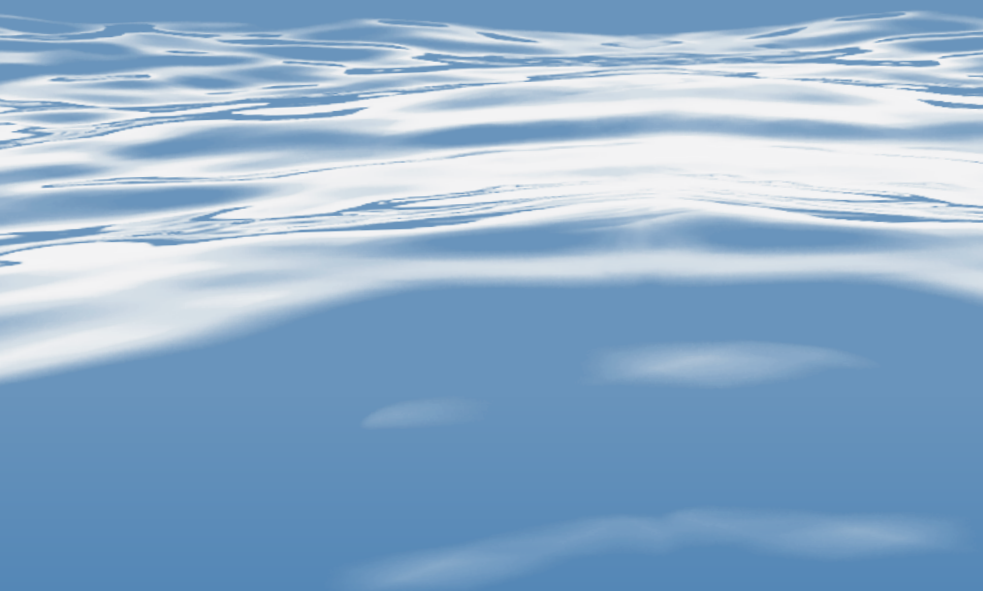
A. M. Ollikainen

DOBRODINGCI

Každý dobrý skutek musí být po zásluze potrestán

Brno 2022

A. M. Ollikainen

DOBRODINCI

Přeložila Ema C. Stašová

Kontti

Copyright © Aki Ollikainen & Milla Ollikainen, 2021

Original edition published by Otava Publishers, 2021

Czech edition published by agreement with

Aki Ollikainen, Milla Ollikainen and Elina Ahlback

Literary Agency, Helsinki, Finland

Cover photos by GraphicCompressor, Siwakorn1933

and RubberHorse — stock.adobe.com

Cover design by Otava Publishing Company / Anna Väänänen

Translation © Ema C. Stašová, 2022

Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2022

(elektronické vydání)

ISBN 978-80-275-1418-2 (PDF)

ISBN 978-80-275-1419-9 (ePUB)

ISBN 978-80-275-1420-5 (MobiPocket)

Leden

Mezi výfukovými plyny se tetelí paprsky ranního slunce a zaplavují předměstí špinavě žlutým světlem. Zpoza rohu nákupního centra vyženou na hlavní ulici umazaného muže.

Do třeskutého mrazu si vyrazil až příliš polehku. Zválené, popelavě šedé sako i kalhoty s již neznatelnými puky jsou poseté menšími i většími skvrnami, nad jejichž původem radši nepřemýšlet. Seběpozornějšího kolemjdoucího by nenapadlo, že oblek, který by nadělal ostudu i v kontejneru na obnošené šatstvo, stál původně několik tisíc eur.

Muž vrávorá oblakem mlhy, který se kolem něho pozvolna rozplývá. Dochází mu, že kráčí po ulici, kterou nezná. Mnohé další mu však v danou chvíli nedochází vůbec. Mlha mu pronikla do hlavy a zaplnila ji, prostor na myšlenky vznikne, až když se z mlhy stane pára, která se s hlubokým výdechem vstřebává do mrazivého vzduchu.

Ze všeho nejdřív mu na mysli vytanou otázky, na něž nezná odpověď: kde je, odkud přišel, jak dlouho už jde — s jistotou neví ani to, kdo vlastně je. Okolní krajina jako by odmítala získat stálý tvar, vlní se a kolébá. Připomíná fotoaparát nastavený na automatické zaostřování, který marně hledá pevný bod.

Opře se o studené okenní sklo supermarketu. Do chřípí mu pronikne odporná směska moči, žaludečních šťáv a alkoholových výparů. V okně se zrcadlí čísi dlaň, tiskne se k jeho holé ruce. Svůj odraz však nepoznává.

Osoba v okně sice má jeho rysy, jenže zpod oteklých víček probleskují bělma tak krvavá, jako by je rozedřelo drcené sklo.

A na hlavě tomu přízraku trůní reklamní čepice banky, která před lety zkrachovala.

Probudil se na pohovce v ošuntělém dvoupokojovém bytě. Z pootevřených dveří ložnice k němu doléhaly neurčité tělesné zvuky. V manželské posteli spali dva lidé, které nepoznával. Patřili k nesprávné společenské třídě. Na stole v kuchyni našel mezi prázdnými lahvami jen poloprázdnou láhev levné kořalky, z plna hrdla si z ní přihnul a strčil ji do kapsy kabátu.

Nejdřív pil calvados, nejkvalitnější koňak a kouřovou whisky. Od té doby už ale nějaký čas uplynul — dny, ne-li týdny. Čím čírejší nápoje, tím rozmlženější pojem o čase. Stav jeho strniště svědčí o přibližně devíti dnech pijatyky.

Ruka opřená o sklo mu zrudla mrazem. Klouby na prstech má oteklé, nedokáže je narovnat, ani když se snaží ze všech sil. Náhle si uvědomí, jaká je mu zima. Ostatně není divu, vždyť kabát před chvílí vyhodil do popelnice, protože si vlastní nešikovností pomohl šosy.

Snaží se oslovit kolemjdoucí, požádat je o pomoc, ale brzy se dovědí, že mu z úst nevycházejí srozumitelná slova, natož věty. Na autobusové zastávce zahlédne několik postávajících a vydá se k nim, nohy ho však jaksi nechtějí poslouchat. Nesou ho šejdrem, pak každá vyrazí jiným směrem a nakonec, když už je skoro u přístřešku zastávky, mu vypovědí službu úplně a on se sesune na kolena.

Kdosi mu předá pugét. Divokou změť pestrobarevných květin, kvůli níž kytice působí křiklavě. Trochu se ho to dotkne, on je přece velký estét. Přesto se usměje a šeptem mladé ženě v kostýmku poděkuje. Odloží květiny na řečnický pultík, nakloní se k mikrofonu, a aniž spustí zrak z publika, pronese kouzelné slůvko: soucit.

Lidé na zastávce o krok ucouvnuou. Úzkostlivě odvracejí zrak, a když konečně dorazí místní autobusová linka, zůstane ve vzduchu viset neslyšný úlevný povzdech.

Jsem Hannes Lehmusoja, vzpomene si zničehonic. Úspěšný podnikatel, mezinárodní filantrop a dobrodinec. Mecenáš současného umění. Vtom mu selže svěrač a on ucítí, jak mu mezi pŕlkami stéká hustá teplá tekutina. Při té příležitosti ze sebe vymáčkne první srozumitelné slovo: kurva.

Hannes si všimne, že na protějščí straně ulice je parčík. Shromáždí veškerou sílu a pokusí se postavit. Opře se dlaněmi o stehna a v této poloze se vydá přes cestu.

Zastaví se uprostřed jízdniho pruhu. Nepatrně se mu zbystří smysly. Uslyší kvílení brzd. Dva metry od něj zastaví nákladní automobil. Vepředu zahlédne logo Volva. Taky mám volvo, pomyslí si. Odlepí dlaně ze stehen, narovná se a zase se šourá kupředu. Jen co vkročí do vedlejščího pruhu, něco před ním prosvítí, auto, samozřejmě že auto, málem ho srazilo, přes tenkou látku košile ucítí proudění vzduchu. Někdo zatroubí, je to řidič nákladáku, který se s tím však nespokojí, taky stáhne okýnko, vykloní se a začne hulákat. Hannes jeho slovům příliš nerozumí. Potácí se kupředu, málem zakopne o dlažební kostku, jako zázrakem udrží balanc a namíří si to k lavičce v parku, kde se svalí na bok.

Soucít. A další kouzelné slovíčko, dvojče soucitu: solidarita.

Při proslovu je důležité udržovat oční kontakt, směřovat svá slova někomu konkrétnímu v publiku. Tím se zachová intimní atmosféra. A navozuje se dojem, že nemluvíme na obecné úrovni s velkým shlukem osob, nýbrž oslovujeme každého přítomného osobně. Adresáty lze obměňovat, ale s mírou.

Často se setkávám s tvrzením, že solidaritu dokážeme pociťovat pouze s omezenou skupinou lidí.

Hannes v projevech nerad používá nekonkrétní věty, tahle mu uklouzla. Chybka se zkrátka vloudila. Odmlčí se a zadívá se svému posluchači do očí. Ten mu pohled z útrob pevně uvázané beranice bázlivě oplatí. Dětský obličejík. Capart o krok ucouvne. Někdo ho opatrně dloubne do ramene.

„Jste v pořádku? Nemám vám zavolat sanitku?“

Hannes zvedne ruku. Chce totiž publiku naznačit, že pauzu udělal záměrně, nikoli proto, že se mu přetrhla nit.

„Mám... odvoz.“

„Určitě?“

„Za malou chvíli.“

Žena s dítětem pokračují v cestě. Pokradmu se ohlížejí přes rameno. Ona z kabelky vyloví mobil, ale pak ho do ní zase vrátí.

Hannes je provází pohledem. Odmlka se trochu protáhla, měl by honem navázat. Nebylo mu před chvílí chladno? Ted' už není. Chce tady prostě jen sedět. Musí přednést svůj projev, zahájit multižánrový umělecký projekt Soucit financovaný nadací, která nese jeho jméno. V publiku si vyhlédne nový pár očí.

Kam až sahá solidarita? zeptá se veverka v zimním kožíšku. Končí rodinou? Okruhem blízkých přátel? Zastaví se na hranicích suverénního státu? Může se skutečné solidární chování vztahovat jen na osoby, jako jsme my, s nimiž se dokážeme ztotožnit? Překoná solidarita moře a oceány? Neměli bychom právě my, Finové, mít vzhledem ke své historii na paměti, že vodní hladina nerozděluje, ale naopak stmeluje skupiny obyvatel, které žijí daleko od sebe?

Veverka nakloní hlavu a Hannes ji bezděky napodobí.

Neměla by se podstata soucitu zakládat na nejmenším společném činiteli? Na skutečnosti, že odmyslíme-li si národnost, barvu

kůže, věk a pohlaví, jsme přece všichni lidé? Ty a já jsme přece stejní, pronese Hannes a zadívá se zvířátku do tmavých očí.

Veverka ucukne, přeskočí závěj a hopká sněhem k bříze pokryté námrazou.

Hannes ji provází pohledem. Pak spatří úzkou stezku vedoucí k témuž stromu. Vstane a vydá se za zvířátkem. Mine růžový keř, který je obalený sněhem tak, že připomíná obrovský květák.

Už ho ani trochu nezebe. Právě naopak, je mu teplo, příjemně. Zbožňuje ovzduší na téhle straně rovníku. Zbožňuje ho od okamžiku, kdy tohle místo navštívil poprvé. A kdykoli odjel, hned se sem zase toužil vrátit.

Opička, za níž zamířil, se usadila na větvi akátovníku a zvědavě ho pozoruje. Hannes spočine ve stínu keře.

Tady se cítí doma, tady našel svou duševní krajinu. Sytě modrá obloha a kupovitá oblaka zrozená nad jižním Atlantikem, která od oceánu rozvázně doputovala až nad savanu. Rovinatý terén s rozasetou hrstkou půvabných akátovníků. Zdá se mu, že v jejich stínu cupitá antilopa.

Vzhlédne k obloze. Slunce, které ještě před chvílí vybledle mihotalo pod prapodivnou gázou, je nyní jasně ohraničené a plane okrově žlutou barvou. To světlo Hannese oslepuje.

Instinkt mu napoví, že antilopa už není daleko.

Blíží se k němu.

Nevidí ji, ale silně její přítomnost vnímá. Pak zvíře konečně ukáže svou tvář. Je černobílá, ale vtom si Hannes všimne, že už ji stáhli z kůže.

Bílá je kost a z antilopí lebky na něj hledí velké černé oči veverky.

Soudní řízení začalo v devět hodin ráno den po prvním máji. Nikdo v soudní síni kupodivu nevypadal, že by po bujaře slaveném Svátku práce trpěl kocovinou.

Jaro se opozdilo, což bylo patrné i na městě, které zanechané zimě napospas působilo den ode dne smutněji, málem až ublíženě. Během zamračených dní připomínaly betonové fasády svou pochmurností tváře námezdních dělníků, kteří se zrovna dozvěděli o kolektivním propouštění.

Na pálení čarodějnic nakrátko vykouklo slunce, ale pak se přihnala plískanice a ani následující den pracovního klidu se nevyvíjel o mnoho lépe. Takové svátky mají policisté rádi.

Nebo přinejmenším ti, kteří jsou zrovna ve službě.

Mladý strážník u dveří si zastrčil palec do kapes kalhot své uniformy. Dveře zůstaly zavřené a jediného fotografa, který dorazil, ze sálu vypověděli. Naproti soudkyni, u předního stolu půl metru pod její úrovní, seděl mladý obžalovaný se skloněnou hlavou a kapucí staženou do tváře.

Soudkyně byla středního věku a svůj výraz ovládala se stejnou precizností, s níž si na šíji svazovala vlasy do uzlu. Žena na této pozici si nemohla dovolit sebemenší projev lítosti.

Obviněnému sahala kapuce až k nosu, ale jeho dětské rysy bylo možné vytušit i z brady, která byla narůžovělá a úplně hladká.

V průběhu přelíčení se neočekávala žádná překvapení. Šlo o zabití, jež vzbudilo nanejvýš průměrnou pozornost médií a nebylo ani trochu zajímavé, natož něčím výjimečné — prostě tuctová vražda, která nezahrnovala nic, čemu by

bulvární plátky věnovaly aspoň stránku nebo o ní tweetovaly v reálném čase.

V zadní části síně seděli reportér provinčních novin píšící o kriminalitě a elév z bulváru, jejichž výraz svědčil o tom, že je zajímá jen samotné řízení. V článku dostane rozsudek prostor maximálně na dva sloupky a soud potrvá nanejvýš dva dny.

Obžalovaný se sice nepřiznal, ale dle výpovědi si z doby, kdy k vraždě došlo, nic nepamatoval a neměl alibi. Obětí byl známý delikvent, několikrát odsouzený za drogovou trestnou činnost. Státní zástupce uvedl, že jednadvacetiletý mladík krytý kapucí oběť ubodal, aby se zmocnil amfetaminu, jež měla oběť u sebe a který policie později našla v náprsní kapse obviněného. Nůž našli na místě činu v pronajatém bytě oběti a zjistili na něm otisky prstů obviněného, ten měl na sobě v době zadržení navíc i oblečení potřísněné krví zavražděného.

Dopadení pachatele nevyžadovalo složitou akci, válel se totiž téměř v bezvědomí v ložnici zavražděného. Ten zůstal ležet na podlaze obývacího pokoje, a i když si ještě zvládl zavolat záchranku, zemřel dřív, než pomoc dorazila.

Obžalovaný si zničehonic kapuci sundal, jako by mu někdo přikázal odhalit hlavu a sklonit se před soudem.

Skrývaly se pod ní oči dítěte přistiženého při prohřešku, které se cítilo natolik zahanbeně, že ještě nedokázalo přiznat vinu, ačkoli vědělo, že dospělí ho už prokoukli.

V nepočetném obecenstvu nikdo nevypadal na vrahova otce, matku či přítelkyni. Oproti tomu bývalá partnerka oběti už se v sále několikrát vyskytla i v minulosti, když zavražděný ještě sedával na místě obžalovaného. Dívka, která se zamilovala do nesprávného chlapce, se ze všech sil snažila ze své pubertální lásky udělat slušného otce dvou dětí, nyní

již školou povinných. Když jí však tváří v tvář nesplnitelnému úkolu došly síly, zvolila si přijatelnější cestu matky samoživitelky, dál však s expartnerem udržovala přátelský vztah, aby děti nepřipravila o otce.

Jenže teď je o něj připravil někdo jiný. Z táty zbyl jen nápis na náhrobním kameni v rohu hřbitova, kam ho před dvěma týdny uložili.

Vedle expartnerky seděla sestra zavražděného, ženy se držely za ruce. Oči měly uplakané. Aspoň že děti k soudu nepřivedly, nedostavila se ani matka oběti.

Matky zavražděných si nelze splést, mají smutek zažraný pod kůží a pod očima temné kruhy, které tam dost možná zůstanou už navždy. Všichni tihle feťáci měli skoro vždycky nějaké příbuzné — někoho, komu budou chybět.

Horními okny na boční stěně síně zasvítilo slunce a opřelo se do stropních lamp, takže se naproti na obložení vytvořily stíny připomínající vesmírné koráby. Všechno najednou vypadalo jinak, dokonce i lidé, kterým světlo jako by dávalo znamení, na něž už dlouho čekali.

V levém zadním rohu síně seděla žena s obrovskými, lacině vypadajícími slunečními brýlemi na nose. Choučila se tam, snad se snažila působit co nejvíc nenápadně. Její černé mikádo bylo příliš husté a hladké na to, aby bylo pravé. I pařuka vypadala levně, jako by ji pořídila někde v sexshopu. Seděla dočista nehybně a ani z nasměrování její hlavy nebylo možné určit, kam se dívá.

Soudkyně pohlédla do papírů a udeřila kladívkem o stůl. Mladý státní zástupce nasadil dostatečně komisi výraz, za chvíli dostane slovo.

Žena v paruce při ráně kladívkem procitla. Oči měla zavřené od chvíle, kdy se do práce pustil břichatý fotograf

středního věku. Naslouchala tichému cvakání fotoaparátu, jež v soudní síni znělo pokaždé stejně — jako by pršely dýky přímo na hlavy obžalovaných, kteří se před průtrží nemají kam schovat.

Šikmo zezadu viděla tmavěšedou mikinu obviněného, jeho svěšenou hlavu i vlasy barvy silnice po dešti, které vykoukly zpod kapuce. Mladíkovy ruce spočívaly na stole, pak si ale pravačkou natáhl kapuci zpátky a znovu se pod ní skryl. Koutkem oka zahlédla namodralé tetování schované pod rukávem. Kůži na hřbetu dlaně měl však čistou a hladkou.

Státní zástupce zahájil řeč, žena ho poslouchala asi jako kněze na pohřbu, jedním uchem tam a druhým ven. Kromě ní a toho zakuklence se v síni sešli sami nezúčastnění vykonavatelé rituálu, tedy zaměstnanci, popřípadě pozůstalí, jejichž úděl byl tíživý jiným způsobem než ten její a zakuklencův. Zařízení soudní síně bylo po finsku strohé, ale nenápadně kvalitní, trochu jako společenský sál nějakého církevního uskupení, a vykonavatelé rituálu zde hovořili zdrženlivě i v případě, že šlo o obzvláště krutý, nestydatý či nechutný zločin. Díky tomu vše drželo hezky pohromadě, zlo připnuli na stojan, aby ho mohli prozkoumat a zmapovat. Osobní tragédie se v sále zredukovala na jednu z mnoha položek, na úkol, který je třeba splnit v rámci úředních hodin.

Ženu začala svědit pokožka hlavy, ale neodvažovala se podrbat. Pod černou parukou se jí pařily dlouhé husté vlasy. Věděla, že vypadá směšně, ale nechtěla ani trochu riskovat, že ji někdo pozná. Nebo se možná jen toužila proměnit v někoho jiného, aby se jí žádné další těžké břímě nedostalo pod kůži.

Přesto tam nemohla nepřijít.

Znovu si ze zadní lavice prohlédla ten hladký hřbet dlaně, představila si ho menší a buclatější, představila si, jak měkce a teple spočívá v její ruce. Přesně tak si ho pamatovala.

Už tomu bylo dvacet jedna let.

Uvědomila si, že z toho sálu odejde jako jiný člověk.

Část první

Kde to jsem?

Ta otázka jí vytanula na mysli dřív, než vůbec otevřela oči, na pomezí spánku a bdění.

Vlastně to byl spíš dojem než otázka, jako by se jí podařilo z mysli vytěsnit něco ohavného, ale pocit nepříjemnosti přetrval.

Silou vůle vklouzla do bdělejšího stavu a pomalu dýchala nosem. Nejdřív bylo úplné ticho. Vtom se jí zezdalo, že zaslechla křik racků, který se ozýval zároveň zblízka i zdálky, jakoby z jakéhosi jiného světa. Slyšela je jen matně, takže si nebyla jistá, jestli jí náhodou nešálí smysly.

Otevřela oči. Strachy se jí instinktivně obrátil žaludek.

Kolem vládla neprostupná tma.

Zvedla ruku před oči, mávla s ní a ze všech sil se snažila zachytit její pohyb a možný obrys. Nadzvedla hlavu z podložky. Byla to jakási matrace, polštář pod sebou neměla.

Tahle země jí připadala nepřirozeně zalitá světlem, a teď pro změnu nepřirozeně temná. Byla noc, nebo den? Chvíli se bála, že snad oslepla, ale záhy si uvědomila, že vidí tmu. Houkala se před ní jako moře, hluboké a bezedné.

Možná ještě spí a jen se jí zdá, že se probudila. Podobné sny tu a tam mívala; nejdřív se jí zdávalo, že provedla něco nenapravitelně hrozného, něco tak příšerného, že jí po probuzení připadalo, jako by se to doopravdy stalo — ve skutečnosti se však jen přesunula z jedné noční můry do druhé. Poté vždy následoval děs a procitnutí a nakonec osvobozující zjištění, že to byl opravdu jen sen.

Znovu tedy zabořila hlavu do podložky a pokusila se myslet na něco hezkého, aby přišla na jiné myšlenky, aby zapomněla na tuhle realitu a ponořila se zpátky do říše snů, z níž by procitla ve své posteli, až se budou po podlaze plížit sluneční paprsky a šimrat jí na tváři. Ale bezpečný ponor se nekonal a ani vlastní myšlenky se jí zkrátit nepodařilo.

Tohle nebyl sen, byla vzhůru.

V neprostopupné tmě hledala nějaké záchytné body, avšak marně. Nenašla jediný proužek světla pode dveřmi, fosforové čárky na ručičkách budíku ani světélko telefonu.

Telefon, kde ho mám?

Opatrně se ohmatala. Ležela na zádech a na sobě měla všechno oblečení, tenkou halenku a pod ní tílko, džíny a plátěné kecky bez ponožek.

Mobil by měla mít v kabelce, v kožené taštičce, do níž se vešla už jen malá peněženka a cigarety. Prohmatala podložku kolem sebe. Byla to úzká matrace a její ruka rychle sklouzla na zem.

Ta působila zvláště, byla příliš studená. Z té podivné směsky chladu a zatuchlého vzduchu se jí sevřelo hrdlo. Cíleně sklouzla rukou ještě o kus dál, pak prozkoumala podlahu z druhé strany matrace. Nebyla betonová, jak si původně myslela, ale spíš z nějakého nerovného kovu.

Tašku nenašla ani na jedné straně matrace. Kolem byl jen ten na dotek odporný povrch, lepkavý a jakoby špinavý.

Teď už byla úplně vzhůru. Na hrudi jí mravenčilo, v krku se jí udělal knedlík. Oči tmě ani v nejmenším nepřivykly, žádný předmět se uprostřed temnoty nezačal pomalu zhmotňovat. Do téhle místnosti nepronikalo světlo zkrátka odnikud. Že by byla někde ve sklepech?

Pokusila se zklidnit dech a vybavit si poslední věc z doby před probuzením.

Setkání ve stinném koutě parku.

Všechna ta vyřčená slova — a předložené fotky. Žena se jimi v duchu probírala. Každý snímek si přesně pamatovala.

Vzpomínala si na pocit úlevy a obrovskou únavu, která následovala.

Vděčnost, s níž přijala nabízenou láhev vody.

Byla plná, ale nebyla náhodou otevřená?

Měla poslechnout svou matku. Pokud zajdeš příliš daleko, zapomeneš, kdo jsi.

Budeš ztracená jako kosmonaut ve vesmíru, který se příliš vzdálil od mateřské lodi.

Can you hear me, major Tom?

Proč jí ta píseň vytanula na mysli právě teď? V každém případě jí vlila novou krev do žil.

Třeba v té tmě malovala čerty na zeď úplně zbytečně. Možná jen omdlela, a tak ji uložili někam stranou, aby si odpočinula.

Napnula všechny síly a pokusila se posadit, ale v tu ránu málem ztratila vědomí. Před očima se jí zablýsklo, v její hlavě ošklivě zahučelo, jako by kdosi v jejím mozku trénoval šermířské výpady. Zalapala v té tmě po dechu.

Tohle není normální bolest hlavy, uvědomila si okamžitě.

Zachvátila ji panika. Vrávoravě se vztyčila a zašmátrala rukama ve tmě, udělala několik belhavých kroků, až se nohou trefila mimo matraci.

Dum.

Ztuhla a pokusila se pochopit, co ten dunivý zvuk znamená.

Znovu toutéž nohou dupla, tentokrát o poznání silněji.

Dum.

Dum dum dum.

2

Dum dum dum.

Dum dum dum dum.

Tělocvičnou doznívala ozvěna posledního plesnutí, ale míč už spočíval v Paulině dlani, v misce, kterou utvořila z prstů pravé ruky.

Levou zvedla, aby míč podepřela ze strany. Pak už se jen příkrčit, odrazit, propnout paže, máchnout zápěstím a prsty udělit míči zpětnou rotaci. Jednotlivé fáze hodu nemusela promýšlet, měla je vytetované do svalové paměti.

Míč opsal oblouk za tři body a proklouzl obručí, aniž do ní narazil.

„A je to tam,“ vydechl obdivně Medvěd, který si u postranní čáry zavazoval tenisky.

Všichni ostatní měli zpoždění. Respektive se domnívali, že dorazí včas, když úderem vytyčené hodiny teprve naběhnou do šatny.

„Trénink nezačíná v šatně, ale na hřišti,“ řekla Paula jedinou Hartikainenovi.

Za to si od něj vysloužila historku z vojny, která ani nebyla zábavná, spíš připomínala otřepaný vtíp. Jeden by nevěřil, že tenhle chlap v minulosti vyšetřoval složité finanční zločiny.

Hartikainen ale aspoň uměl hrát, což se nedalo říct o každém. Už to bylo pěkných pár let, co Paula přestala pilovat techniku a vůbec se i jinak snažit své kolegy v zájmovém kroužku trénovat. Většina z nich snášela komandování ještě hůř, než když je při sportu pokoří ženská.

Paula si pro míč došla pomalými, přehnaně těžkými kroky basketbalové hráčky a cestou zpátky k čáře trestného hodu střídala při driblování ruce. Dunivé pleskání míče vířilo holoú tělocvičnou bez oken, osvětlenou v každé roční době zářivkami, které utlumily veškeré barvy a z lidí nadělaly šedé postavičky.

V takových sálech strávila skoro celé mládí, proháněla se pod zářivkami různých odstínů, ve stísněných tělocvičnách polorozpadlých venkovských malotřídek. Na turnajích je vystřídaly haly velkých městských škol, na jejichž palubovkách se zpočátku ztrácela, jelikož jejich rozlohu najednou nevy-mezovaly stěny.

Třebaže do tělocvičny tohoto typu nepronikl ani paprsek slunečního světla, klimatizace nedokázala zastřít, jaké vedro panuje venku. Trvalo už mnoho dní a předpověď ho slibovala i po zbytek týdne.

Při parném letním slunovratu skokově narostou statistiky utonutí, pomyslela si Paula a připravila se k dalšímu hodu.

Dum dum dum.

Dum dum dum dum.

Sedm úderů míče o zem před trestným hodem. Vždycky sedm. Rutina, z níž nedokázala vybočit, zažrala se jí totiž až do morku kostí.

Přikrčila se, odrazila a propnula paže.

„Gwendoline!“

To byl Hartikainenův hlas.

Výkřik prořal vzduch právě ve chvíli, kdy se chystala míč hodit. Ten nepatrně zakolísal, ale dost na to, aby narazil do obruče a odlétl stranou.

„Winter is coming,“ řekla Paula, aby zakryla své rozhořčení, a otočila se.

Hartikainen se té nepříteliš výstižné průpovídce zachechtal. „Kéž by. Tohle horko už se nedá vydržet. Tady se před tou výhni můžem aspoň na chvílku schovat. Kdyby tak začalo pršet a vydrželo to až do prázdnin,“ prohodil a otřel si pomyslný pot ze sluncem sežehnutého čela.

Přezdíval ji podle vysoké herečky ze svého oblíbeného seriálu. Paula se následně *Hru o trůny* pokusila sledovat, ale nedokázala se pro fantasy dostatečně nadechnout. Nikdy nechápala, proč by měly být vymyšlené světy zajímavější než tenhle opravdový. Ani ta nejhrůznější fantazijní krutost nedokázala člověkem otrást tolik jako reálné utrpení, ať už se opravdu stalo, nebo jen hrozilo, což platilo pro fakta i fikci.

V závěsu za Hartikainenem vběhli do tělocvičny další hráči z různých oddělení helsinské policie. Tentokrát samí muži, i když v družstvu byly kromě Pauly i jiné ženy.

Pamatovala si jména všech spoluhráčů i jejich slabiny na hřišti — kdo byl rychlý, ale s míčem to neuměl, kdo se vždycky hnál ke koši, ale plaval v zakončení, komu bylo snadné míč vyfouknout jako malému děcku.

Jako poslední se ze šatny vymotal Aki Renko. Paula si nahlas povzdechla.

Nejenže byl Renko basketbalový antitalent, ale taky toho na její vkus až moc namluvil. Nejvíc jí však vadilo, že tu svou pusou leckdy nezavřel ani na hřišti. A teď si to šinul přímo k ní.

Paula se od něj odvrátila a chtěla se rozběhnout pro míč, ale ten už vzal někdo jiný. Balon jí obloukem proletěl nad hlavou na druhou stranu tělocvičny Hartikainenovi přímo do spárů a ten střelil koš za tři body.

„Pěkně, Harty,“ zvolala Paula.

„Parádní trefa,“ pronesl obdivně Renko. „Mně se trojka v životě nepovedla.“

„No jo, no. Třeba to ještě přijde.“

„Možná bys mě někdy mohla naučit házet.“

„Možná.“

„Když jsme teďka partáci.“

„Jasně,“ odpověděla Paula, které hned nedošlo, jak to Renko myslí. „Počkat, jak jako partáci?“

„Máme službu o slunovratu.“

„My dva spolu?“

„Jo,“ přisvědčil Renko.

Paula velkoryse souhlasila, že si o státním svátku vezme směnu, protože se nedávno vrátila do práce po dvou měsících neplaceného volna. Když ji však šéf žádal, jestli by si tuhle službu neodkroutila, ani slůvkem se o Renkovi nezmínil.

Renko se nejspíš dovtípil, že ji tou novinkou nepotěšil. Nevypadal však, že si z toho dělá hlavu, a Paula se honem zatvářila co nejlídněji.

„Tak to je fajn, budu se těšit,“ prohlásila a odklusala na druhý konec haly, aby se po Hartikainenovi zmocnila míče.

„Dali nás dohromady jen provizorně,“ zvolal za ní Renko a uháněl stejným směrem. „Prý mají málo lidí.“

To ovšem vytušila i bez něj, patřili totiž každý do jiného týmu a ani v minulosti spolu nic nevyšetřovali.

„Pochybuju, že se o slunovratu něco semele,“ dodal Renko. „Má být hezky, měšťáci asi budou mít plné ruce práce, ale s vraždama se v takovém vedru určitě nikomu nebude chtít lopotit...“

On si snad myslí, že mám pusy i vzadu, pomyslela si Paula.

Z pórů se začal drát pot, v tělocvičně bylo pořádné horko. Možná se pokazila klimatizace. Paula zvedla míč a otočila se. Stál před ní Renko s úsměvem od ucha k uchu.

„Černí proti zbytku,“ houkla do sálu přes jeho hlavu.

Pět jich mělo na sobě černé triko, pět jinou barvu. Tohle rozdělení tedy dávalo smysl. Příhodné nicméně bylo i to, že Paula byla v černém tričku, zatímco Renko ve světlemodrém.

„Čtyři na čtyři. Jeden na střídačku,“ zahlásila Paula a Renko se dobromyslně odploužil na kraj hřiště a posadil se na lavičku.

„Dobře,“ neovládla se Paula. „Chci říct dobře, jdem na to! Černí začnou na téhle straně. Rozdělte si, koho kdo bráníte. Já si беру Medvěda.“

Když se Medvěd přidal do Paulina basketbalového kroužku, byl členem útvaru rychlého nasazení, kterému se ve Finsku přezdívá „medvědi“. Později nastoupil na oddělení vyšetřování vražd, kde se Hartikainen bryskně postaral o to, že přezdívka novopečenému kolegovi už zůstala.

Paula si Medvěda oblíbila a osobně pohlídala, aby ho do mordparty přijali.

Medvěd měřil bezmála dva metry, takže ji převyšoval o nějakých deset čísel, ale kdovíproč působil ještě mohutněji. Navzdory svým rozměrům se po tělocvičně vždycky pohyboval ohleduplně. Při doskoku nevzpažil nikdy jako první, ale jakmile byl jen trochu pohotový, zdálo se, že míč nakonec vždycky skončí v jeho rukou.

Paula byla ráda, že je Medvěd v druhém týmu. Takhle to bude větší výzva, a pokud vyhrají, udělá jí to opravdovou radost.

Hartikainen v černém triku jí přihrál. Paula se dostala k tříbodové čáře, vrátila míč kolegovi a ten ho vyhodil do výšky. Paula prosvištěla kolem Hartikainena a vyskočila ke koši. Přihrávka byla mířená přesně, stačilo jen nasměrovat míč do koše.

„Dík,“ křikla na Hartikainena a vyřítila se do obrany. Medvěd se s míčem bleskově dostal za středovou čáru, Paula se ho

pokusila zastavit. Přihrál na okraj hřiště a rozběhl se opačným směrem, ale ona se mu pověsila na paty, nespouštěla míč z očí a lepila se na Medvěda, co to šlo, snažila se předvídat jeho pohyby.

Cítila, jak její trup pracuje a pruží. Ty pohyby si osvojila před lety, kdy po překotném růstu začala opět ovládat své tělo, znovu se odvážila zcela narovnat, vzpažit a propnout nohy. Najednou už svůj vysoký vzrůst, mezi dívkami až nepřirozený, nepovažovala za nepřítele, naopak se s ním ztotožnila a našla v něm zdroj své síly. To pak zapomněla na veškeré nepohodlí při hře, svému vzhledu nevěnovala jedinou myšlenku a vše vnější okolo ní zmizelo, minulé i budoucí. Po tomhle pocitu do dnes prahla, ačkoli se sportovní kariéry musela v mládí vzdát.

Vtom se kolem ní Medvěd pokusil protáhnout a oklamat ji. Paula to vytušila a vrhla se vpřed. Medvěd zaškolbrtl o vlastní nohy, klopýtl a zašklebil se, ale naštěstí nespádl. Přihrávka pleskla o stěnu.

„Střídání,“ zavolal Medvěd a s pobolívající nohou zamířil na lavici.

Nahradil ho Renko, kterého teď Paula bude muset bránit a evidentně i on bude bránit ji. Přinejmenším to tak vypadalo, protože se postavil vedle ní. Nicméně neudělal jediný pohyb, aby jí zabránil chytit Hartikainenovu přihrávku, naopak se sám od sebe stáhl za středovou čáru. Hra podle jeho názoru začínala až v obranném pásmu, a bylo by tedy nezdrovité pokoušet se soupeřce zabránit, aby se do něj dostala.

Paula driblovala, Renko stál půldruhého metru od ní a máchal rukama jako dítě, které dostalo za úkol ztvárnit strom kymácející se ve větru.

Paula byla přirozený vůdce. Nemusela na ostatní pořávat pokyny, vystačila si s drobnými gesty, jimiž ostatní směřovala,

kam potřebovala. O tom snila už v juniorských týmech, ale ke své radosti a úžasu zjistila, že to začalo fungovat v zájmovém kroužku s bandou policajtů.

Hartikainen setřásl svého obránce a zaclonil Renka. Paula se prosmýkla kolem a přihrála mladšímu konstáblu pod koš, který trefil jen obruč. Aspoň však míč doskočil a přihrál ho zpátky Paule.

Znovu se před ní objevil Renko. Nyní pro změnu připomínal roztřesený keř. Paula se chtěla dostat ke koši, naznačila pohyb doprava a pokusila se Renka obejít zleva. On však vůbec nepochopil, že by měl na její úskok zareagovat, a omylem se rozběhl správným směrem. A vyfoukl jí míč z rukou. Trochu ji přitom praštil do prstů. Hartikainen zařval „chyba“ a Renko poslušně zvedl ruku.

Paulu to mrzelo, nejradši by hrála dál. Prsty ji skoro nebolely a sama upřednostňovala tvrdou hru na hraně pravidel. Neměla problém uznat, že ji Renko úspěšně překvapil.

Když Renko zvedl míč, úmyslně mu poskytla prostor. Bleskově ho přihrál spoluhráči, jako by se chtěl vyhnout situaci, v níž by se musel rychle rozhodnout a o něco se pokusit. Za okamžik mu však míč znovu přistál v rukou. Stál kousíček od čáry trestného hodů a v dosahu nebyl nikdo volný, komu by mohl přihrát.

Paula si všimla, jak vyplašeně se zatvářil, když poslal míč vzduchem. Ten trefil desku, odrazil se od ní a prolétl sítkou koše. Renko zajásal.

Paula se usmála. Vzpomněla si, jak jí endorfiny kdysi dokázaly mysli i tělo roztavit a spojit v jeden celek. Jak se tělesná námaha proměnila v požitek. Ale nejlepší vždycky byla chvíle, kdy sledovala, jak její míč skončí v koši během důležitého zápasu. Mravenčení, které se šířilo odkudsi z podbřišku.

Postupem let se téměř vytratilo. Zbyla po něm jen jakási ozvěna zašlých časů.

3

Žena zajechla. Výkřik se odrazil od stěn a rezonoval trojrozměrnou temnotou tak dlouho, dokud do stejných neviditelných stěn neudeřil dostatečněkrát.

Udělal pár krůčků stranou, opatrně, nechtěla ten dutý zvuk slyšet znovu. Potom zvedla ruku a napřáhla ji. Nahmatala stěnu.

Nejdřív pocítila úlevu. Místnost získala jakés takés rozměry, už se nenacházela v bezbřehé temnotě. Ale sotva si stěnu osahala, znovu ji zaplavil strach.

Podobala se totiž podlaze. Taky byla kovová.

Sledovala stěnu konečky prstů. Záhy narazila na roh. Otočila se a pokračovala dál, k druhému rohu to bylo jen pět kroků, opět obrat, teď už kráčela rychleji, někde tady musejí být dveře, brzy se z toho podivného místa dostane a všechno se vysvětlí.

Roh, otočka doprava. A skoro hned nahmatala prsty na stěně jakousi spáru.

Přejížděla po ní rukou nahoru a dolů, pak vedle ní podél stěny. Žádná klika, nic. Pokračovala v cestě, třeba jsou dveře přece jen na protější stěně. Osahávala ji oběma rukama, odhodlaně a systematicky po co největší ploše. Byla z jakéhosi vlnitého plechu.

Narazila na další spáru. Přejela po ní rukou, ale zjistila jen to, že už obešla celou místnost dokola, byla to ta stejná spára a stále tam nebylo nic, čím by se daly dveře otevřít.